

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		TÖRVÉNYSZÉK GAZDASÁGI KOLLÉGIUMA 41.	
Ügyszám: IV/34A-0/209		FŐLAJSTROMSZÁM KEZDŐIRATON:	
Érkezett: 2019 FEBR 21.		Postán / Gyűjtőlaci / ha / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Példány: 1		Érkezett: 2019 JAN 30.	
Melléklet: 7 db		PELDÁNY: MELLÉKLET: 17P	
Kezelőiroda: [handwritten]		FŐLAJSTROMSZÁM: UTÓIRATON: 41739/13	
Tárgy: Alkotmányjogi panasz a Kúria Gfv. VII. 30.360/2018/8 ügyszámú részítéletével szemben			

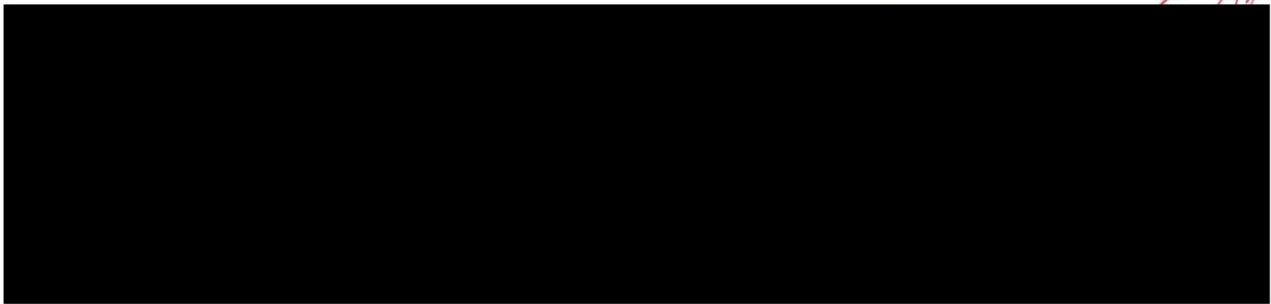
Alkotmánybíróság
1015 Budapest, Donáti u. 35-45.
1535 Budapest, Pf. 773

Tárgy: Alkotmányjogi panasz a Kúria Gfv. VII. 30.360/2018/8 ügyszámú részítéletével szemben

Tisztelt Alkotmánybíróság!

23-Q

14P

alkotmányjogi panaszt

nyújtom be.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria Gfv. VII. 30.360/2018/8 ügyszámú részítéletének alaptörvény-ellenességét megállapítani és a részítéletet az Abtv. 43. § (1) bekezdés alkalmazásával megsemmisíteni szíveskedjen.

I. A támadott döntés

A Kúria a Gfv. VII. 30.360/2018/8 ügyszámú részítéletében a Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.611.2017/12/II. számú ítéletét (másodfokú döntés, jogerős ítélet) részítéletnek tekinti, az elsőfokú ítéletet (Fővárosi Törvényszék 23.G.41.739/2013/125. számú ítélet) helybenhagyó és a másodfokú perköltség viselésére vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletnek az I-CCXIII. rendű és a CCXV-CCLXXXVI. rendű felperesek keresetének helyt adó, valamint az alperest elsőfokú perköltségben marasztaló rendelkezését megváltoztatta, és a keresetet ebben a részében elutasította.

A nevezett felpereseket ezen túl kötelezte perköltség, felülvizsgálati eljárási költség, valamint fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

Az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat (Ügyrend) alapján a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott olyan döntésével szemben lehet alkotmányjogi panaszt benyújtani, mely – többek között – a megtámadott határozatot hatályában fenntartja, vagy a jogerős határozatot egészben vagy részben hatályon kívül helyezi és helyette, illetve az elsőfokú határozat helyett új és a jogszabályoknak megfelelő határozatot hoz, vagy c) a jogerős határozatot megváltoztatja és a törvénynek megfelelő új határozatot hoz.

A Kúria a jogerős döntést részben hatályon kívül helyezte (azaz teljesen új, az első- és a másodfokú döntés tartalmával ellentétes döntési tartalmat keletkeztetett), részben megváltoztatta, továbbá kimondta, hogy a részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye. Ez álláspontom szerint megalapozza az alkotmányjogi panasz benyújtásának lehetőségét, figyelemmel arra is, hogy további jogorvoslatnak nincs helye (azt maga a Kúria zárta ki).

A Kúria döntésével szembeni alkotmányossági aggályainkat az alkotmányjogi panasz indokolás-részének II. pontjában taglaljuk.

23-Q
1-21

14P

II. Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezései és a korábbi alkotmánybíróági döntések hivatkozhatósága

1. Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezései

Indítványunkban az Alaptörvény következő cikkeinek sérelmét állítjuk:

Alaptörvény XIII. cikk

„(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.
(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet”.

Alaptörvény XV. cikk

„(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja”.

Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdés

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el”.

Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

Mivel egyes alapvető jogok tekintetében állítunk alaptörvény-ellenességet, indokolt nevesíteni azt, hogy milyen esetben engedi meg az Alaptörvény az alapvető jogok korlátozását. Az Alaptörvény „Szabadság és felelősség” fejezetében foglalt I. cikkének (3) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

2. A korábbi döntések hivatkozhatósága

Indítványomban több esetben az Alkotmánybíróság korábbi döntéseire is hivatkozom, bár ismert, hogy Magyarország Alaptörvényének negyedik módosítása (2013. március 25.) 19. cikkének (2) bekezdése 2013. április 1-jei hatállyal megváltoztatta az Alaptörvény Záró és egyes rendelkezések 5. pontját, és annak szövegét a következőképpen állapította meg: „[a]z Alaptörvény hatálybalépése előtt meghozott alkotmánybíróági határozatok hatályukat veszítik. E rendelkezés nem érinti az ezen határozat által kifejtett joghatásokat.”

Az Alaptörvény hatálybalépését követően az Alkotmánybíróság azonban a korábbi Alkotmányon alapuló határozatairól kimondta, hogy az újabb ügyekben felhasználhatja az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott határozataiban szereplő érveket, ha „az Alaptörvény konkrét – az előző Alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú – rendelkezései és értelmezési szabályai

alapján ez lehetséges.”¹ A korábbi Alkotmányon alapuló határozatokban kifejtett elvi jellegű megállapítások felhasználása tehát megkívánja az előző Alkotmány és az Alaptörvény megfelelő szabályainak összevetését és mérlegelését is tekintettel.

Az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben vizsgálendő alkotmányjogi kérdéseknél felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, továbbá szükségesnek mutatkozik ezeknek a meghozandó döntés indoklásába történő beillesztése. Az Alkotmánybíróság – a fenti feltételek vizsgálata mellett – a hatályát veszített alkotmánybírói határozat forrásként történő megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja, vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának a létalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.²

INDOKOLÁSUNK

I. Az indítványra vonatkozó eljárási feltételek teljesülése

Az Abtv. 27. § az alábbiak szerint rendelkezik:

„27. § Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

- a*) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és
- b*) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.

1. Az indítványozók személyes érintettsége, valamint a bírói döntés, továbbá a 27. § a) és b) pontjában foglalt elvárások

a) Az általam képviselt magánszemélyek kivétel nélkül felperesként jelennek meg az eljárásban, azaz a Kúria döntése őket személyesen érinti.

b) Álláspontom szerint – az alábbiakban előterjesztett érvek alapján – valamennyi indítványozó esetében megvalósul az a helyzet, hogy az „az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés” az „Alaptörvényben biztosított jogát sérti”, és „a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.

ba) A Kúria döntése végleges, az ügy érdekében hozott döntés, továbbá a felülvizsgálati döntés ellen jogorvoslatnak helye nincs. Azaz: a jogorvoslati lehetőségek kimerítettek.

bb) Az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét indítványunk indoklásában törekszem igazolni.

¹ 22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [40]

² 13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [27]-[34]

2. A bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve az alapvető alkotmányjogi kérdés

Az Abtv. 29. § szerint „Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be”.

Álláspontunk szerint a 29. §-ban foglaltak az indítvány vonatkozásában több szempontból is megvalósulnak.

- Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata szerint adott *alkotmányjogi probléma* országos elszaporodottsága, vagy *nagyobb számban ismétlődő*, visszatérő jellege megalapozza annak *alapvető jelentőségét*.³ Jelen esetben nem országos elszaporodottságról vagy ismétlődő jellegről van ugyan szó, de az érintettek nagy száma mindenképpen azt mutatja, hogy a probléma alapvető alkotmányjogi jelentőségű.

- A magánjogi viszonyokba történt jelentős állami beavatkozás önmagában megalapozza az érdemi vizsgálat szükségességét.⁴ Esetünkben arról van szó, hogy a Magyar Állam felelősségének ügyfeleim vonatkozásában való, a törvényi feltételt alátámasztó bizonyítékok ellenére történő érvényesíthetlensége az állam magánjogi szférába való negatív módon történő beavatkozását eredményezi.

- A *bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-sérelem* álláspontunk szerint igazolható (későbbiekben részletesebben kifejtve) abban, hogy a Kúria a felülmérlegelés tilalmának megszegésével olyan helyzetet teremtett, mellyel az első-és másodfokú, a felperesekre pozitív döntés helyett jogorvoslattal már nem érinthető határozatot hozott, azaz de facto alapjogaik érvényesítésétől elzárta őket, megsértve ezzel az Alaptörvény jogorvoslatra és tisztességes eljárásra vonatkozó szabályait.

3. Az egyéb formai feltételek

1. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése alapján, „Az (1) bekezdéstől eltérően az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani”. Indítványunkat így az első fokon eljáró bíróságnál terjesztettük elő. Figyelemmel arra, hogy indítványunkban a Kúria döntését támadjuk, a Kúria döntése is „elsőfokúnak” tekinthető, így az indítványt a Kúriánál is előterjesztettük.

2. Indítványunk tartalmazza az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdésében a „határozott kérelemmel” kapcsolatosan felsorolt kötelező tartalmi elemeket, mivel magában foglalja

- az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. § szerinti, az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozói jogosultságra vonatkozó hivatkozást,
- az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét (kifejtve indítványunk indokolásában),
- az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést,
- az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit,
- az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével,
- a kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére, az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára.

³ 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [21]; 25/2013. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [22];

⁴ 3048/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [25];

PA

A döntés bemutat példákat arra nézve, hogy mi nem áll az Alaptörvény XIII. cikk oltalma alatt (pl. önmagában a gazdasági vagy rendszeres jövedelemszerző tevékenység, a vállalkozási tevékenység jövőbeni nyereségének reménye, a határozott időből hátralévő időre várható munkabér, a gazdasági tevékenység ellátásához, vagy a vállalkozási tevékenység folytatásához szükséges beruházások piaci értékállósága stb.).

Esetünkben viszont hitelezői igényekről van szó, azaz az indítványozók által bizonyítottan az állam (vagy az állam által döntően tulajdonolt vállalat) rendelkezésére bocsátott hitelről, ami álláspontom szerint egyértelműen tulajdonjogi védelem alatt álló igény, azaz tekintetben megáll az Alaptörvényben biztosított alapvető jog sérelme.

c) Jelen esetben a Kúria döntése az állam felelősségének – a jogerős döntésben egyértelműen igazolt és bizonyított tényeket figyelmen kívül hagyva – érvényesítését ellehetetleníti, ezáltal következményében a hitelezők jogos vagyoni igényeinek érvényesítését megakadályozza. Ezáltal a Kúria döntése következtében – a tisztességes eljárás feltételeinek sérelme okán – sérül a hitelezők jogos várománya, tulajdonhoz való joga is. A hitelezői igények kielégítésére ugyanis igen alacsony %-ban került sor.

2.2. Az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésének sérelme

Az Alaptörvény XXVIII. cikke szerint:

„(1) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a *jogait és kötelezettségeit* törvény által felállított, független és pártatlan bíróság *tisztességes* és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el”.

Az Alaptörvény e rendelkezését több okból is érintettnek és megsértettnek véljük.

a) A Kúria a döntésében teljes mértékben figyelmen kívül hagyta az első és másodfokú bíróságok döntéseiben foglalt tényeket, és a Pp.-ben foglalt tilalommal ellentétesen *felülmérlegelést végzett*. Ennek következtében sérül a tisztességes eljárás megvalósulásának alapján adó 26. cikk (1) bekezdésében foglalt, joghoz kötöttség elve is. Eszerint ugyanis: 26. cikke (1) „A bírák függetlenek, és *csak a törvénynek vannak alárendelve*, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatóak...”

b) Az Alkotmánybíróság gyakorlata több alkalommal foglalkozott a tisztességes eljárás és a felülmérlegelés viszonyával. Az alaphatározatnak tekinthető 30/2014. (IX. 30.) AB határozat – az EJEB eseti döntéseire alapozva – kimondta, hogy „A magasabb szintű bíróságoknak a felülvizsgálat lehetőségét arra kell használniuk, hogy kijavítsák a bírói tévedéseket és a súlyos eljárási szabálysértéseket (*miscarriages of justice*), és nem arra, hogy újra megvizsgálják az ügyet. A felülvizsgálat nem lehet álcázott fellebbezés, és pusztán az, hogy egy kérdésnek kétféle megközelítése lehetséges, nem képezheti alapját az ügy újratárgyalásának. Ettől az elvtől csak akkor lehet igazoltan eltérni, ha azt lényeges és kényszerítő körülmények szükségessé teszik”.

c) Az Alkotmánybíróság kimondta: „az Alkotmánybíróság először is megjegyzi, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése nem rögzít semmilyen elvárást a bizonyítás rendszerét, szabályait illetően {3104/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [17]}, beleértve azt is, hogy melyik jogorvoslati fórum mennyiben mérlegelheti (mérlegelheti felül) a bizonyítékokat. A felülmérlegelés tilalma a közvetlenség nem kodifikált, az eljárásjogi szabályokból levezetett elvével hozható összefüggésbe. Ez abból az alapfeltevésből indul ki, hogy az(ok) a bíró(k) tudja(k) a leghelyesebben mérlegeléssel megállapítani egy bizonyíték bizonyító erejét, aki(k) a bizonyítékokat – rendszerint szóbeli tárgyaláson – közvetlenül megvizsgálta(k). Sem a felülmérlegelés abszolút

tilalma, sem az alól meghatározott körű kivételek léte a tisztességes eljáráshoz való jogból nem vezethető le”.

Ezzel a megállapítással egyetértve szeretnénk viszont jelezni, hogy amennyiben a felülmérlegelést törvény tiltja, az a Kúriára nézve is kötelező; és ha a törvénytől eltér, az megalapozza a tisztességes eljárás sérelmét. A jogalkalmazó szervek a joghoz kötve járnak el: a törvényalkotó nem volt köteles a felülmérlegelésről rendelkezni (mivel arra nézve az Alaptörvényből és a korábbi Alkotmányból sem származott kötelezettsége), viszont ha megtette, ahhoz a jogalkalmazók – így a Kúria is – kötve vannak.

d) Az Alkotmánybíróság a fent idézett döntésében megjegyzi: „*A kúriai gyakorlat értelmében a felülvizsgálati eljárásban főszabály szerint nem kerülhet sor a bizonyítékok felülmérlegelésére sem. Ez alól csak szűk körben teremt kivételt a legmagasabb szintű igazságszolgáltatási fórum:* ha a megállapított tényállás irratellenes, illetve a bizonyítékok logikailag ellentmondóan, logikailag okszerűtlenül kerültek értékelésre (BH 1993.768, BH 1994.622, BH 1994.639, BH 1995.134, BH 1998.401, BH 2001.197, KGD 1993.274, KGD 2007.232, KGD 2014.30). A 3085/2013. (III. 27.) AB végzésében az Alkotmánybíróság elismerte a Kúria törvényi jogát arra, hogy jogszabálysértést állapítson meg a felülvizsgált ítéletben megállapított tényállással összefüggésben, ha az nyilvánvalóan helytelen, kirívóan okszerűtlen vagy logikai ellentmondást tartalmazó következtetésen alapszik.” (Indokolás [16])”

Két megjegyzést szeretnénk fűzni ehhez: a bírói gyakorlatnak is a törvényhez kötöttnek kell lennie, azaz a Kúria csak a Pp. (az általunk panasszal támadott ügyben a régi Pp.) által megengedett körben alakíthatja gyakorlatát, és csak a törvény előírásai alapján „teremthet kivételt”, figyelemmel arra, hogy törvényi előírás alól kivételt csak a törvényalkotó teremthet, nem a bírói fórumrendszer valamely tagja.

Hozzátesszük: a Kúria maga is több – a fenti kúriai döntéseknél részben újabb – döntésében utalt a felülmérlegelés kifejezett tilalmára: BH2012. 179., BH2002. 29., BH2013. 119.

e) A Kúria döntésében valamennyi arra utaló bizonyítékra, mely szerint az állam tartósan hátrányos üzletpolitikát folytatott, külön-külön reagált és jelentette ki, hogy az adott tény „önmagában” nem eredményezett tartósan hátrányos üzletpolitikát – [46] és [57] pontok. Ebből következően a Kúria a tisztességes eljárás követelményét figyelmen kívül hagyva, önkényesen értékelt a jogerős döntésben szereplő tényeket, azokat nem egységükben, hanem külön-külön értékelt (azaz az érvelést leszalámizva kioltotta azok együttesen meggyőző erejét), ebből következően pedig – a végső döntése következtében – megsértette a tisztességes eljáráshoz való jogot és közvetetten az indítványban feltüntetett más, Alaptörvényben foglalt alapvető jogokat is.

2.3. Az Alaptörvény XXVIII. cikke (7) bekezdésének sérelme

Az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdése szerint „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

A Kúria az első- és másodfokú döntésekkel ellentétes tartalmú határozatával, mint végleges döntéssel a jogorvoslathoz való jogot is sérti, mivel a Kúria döntése végleges. Ebből adódóan végleges és jogorvoslattal nem érinthető az a döntés, amely voltaképpen először fogalmazza meg a hitelezőkre hátrányos jogértelmezést és eredményez velük összefüggésben jogsérelmet. Mindez az előző ponttal együtt is értelmezve azt eredményezi, hogy az érintettek kvázi elsőfokon szembesülnek azzal a számukra hátrányos értelmezéssel és döntéssel, amellyel szemben jogorvoslatot számukra nem biztosít a jog.

90

2.4. Az Alaptörvény XV. cikkének sérelme

Az Alaptörvény XV. cikkének (1) bekezdése szerint:

- „(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes”.
 (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja”.

A XV. cikk (1) bekezdés sérelme a tulajdonhoz való joggal (az igényérvényesítés tényleges lehetőségével) kapcsolatban merül fel. A Kúria – az állami felelősséget a magánszemély hitelezőkkel szemben visszaszorítva – kifejezetten azzal érvel, hogy az állam kettős szerepet töltött be az eljárásban [53]: részben az Európai Unió tagállamaként, részben az adós többségi befolyással bíró tagjaként jelent meg. Álláspontunk szerint ez a megközelítés hátrányosan érinti az adós hitelezőinak körét az állammal szemben, mivel az állam – ilyen konstrukcióra hivatkozva – tetszőlegesen vonhatná ki magát a felelőség alól, joggal való visszaélést elkövetve. Jelezzük, erre tekintettel a hitelezői igényérvényesítés vonatkozásában hátrányos megkülönböztetés áll fenn azok között, akik az állammal szemben kívánnak igényt érvényesíteni, és azok között, akik adott esetben nem az állammal állnak szemben. Az Alaptörvény alapjogi biztosítékrendszerének lényege pedig éppen az, hogy az egyén jogait az állammal szemben védje, sőt, fokozottan védje.

A jogegyenlőségi szabály sérelméhez az alkotmánybírói gyakorlatból több megállapításra is lehet támaszkodni. A 32/2015. (XI. 19.) AB határozat a korábbi gyakorlatot is megerősítve megjegyezte, hogy az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése az általános jogegyenlőségi szabály alapján „a jogrend valamennyi szabálya tekintetében azért biztosítja az egyenlő kezelés követelményét, mert az egyenlőség végső alapja az egyenlő méltóság” {8/2015. (IV. 17.) AB határozat, Indokolás [41]}.” Erre figyelemmel jelen alkotmányjogi panasz indítványozói (akiket ugyancsak nem egyéni tulajdonságaik alapján diszkriminál közvetetten a döntés) indítványuk diszkriminációra vonatkozó részét ugyancsak az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdés sérelmére hivatkozva nyújtják be.

A jogegyenlőségi elv lényege hogy az állam, mint közhatalom – mint jogalkotó és jogalkalmazó – a jogok és kötelezettségek megállapítása során köteles az azonos helyzetben levő jogalanyokat indokolatlan megkülönböztetés nélkül, egyenlőkként kezelni [30/1997. (IV. 29.) AB határozat]. A jogegyenlőség alkotmányos követelménye, illetve a diszkrimináció tilalma alanyi jogokkal kapcsolatos alkotmányi rendelkezés [1097/B/1993. AB határozat]. A jogegyenlőség lényege, hogy az állam, mint közhatalom, s mint jogalkotó köteles egyenlő elbánást biztosítani a területén tartózkodó minden személy számára [61/1992. (XI. 20.) AB határozat].

Az Alkotmánybíróság szerint a diszkrimináció tilalma nem jelenti azt, miszerint minden, még a végső soron nagyobb társadalmi egyenlőséget célzó megkülönböztetés is tilos. A megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie, azaz az emberi méltóság alapjogán nem eshet csorba, azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és a kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni [9/1990. (IV. 25.) AB határozat].

Alapjogokon kívüli egyéb jogok esetében akkor állapít meg az Alkotmánybíróság alkotmányellenes megkülönböztetést, ha annak nincs tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka, vagyis önkényes [35/1994. (VI. 24.) AB határozat] és indokolatlan. Az önkényes, ésszerű indok nélküli megkülönböztetés ugyanis sérti az emberi méltóság alapjogát, mert ilyen esetben a törvényhozó bizonyosan nem kezelte az érintetteket azonos méltóságú személyként, s nem értékelte

mindegyikük szempontjait azonos körültekintéssel, figyelemmel és méltányossággal. Az ilyen szabályozás a pozitív diszkrimináción belül is alkotmányellenes [1/1995. (II. 8.) AB határozat].

Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata során ez utóbbi körben a mondottak szerint akkor ítélte alkotmányellenesnek a jogalanyok közötti megkülönböztetést, ha a jogalkotó önkényesen, ésszerű indok nélkül tett különbséget az azonos szabályozási kör alá vont jogalanyok között [9/1990. (IV. 5.) AB határozat]. E követelményrendszer érvényesül abban az esetben is, ha nem eleve jogosultak között történik megkülönböztetés [16/1991. (IV. 20.) AB határozat].

„[A] diszkrimináció tilalma nem jelenti azt, hogy minden különbségtétel tilos, hanem azt az elvárást fogalmazza meg, hogy a jognak mindenkit egyenlő méltóságú személyként kell kezelnie” {3024/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [47]}

Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének sérelme miatti alaptörvény-ellenesség akkor állapítható meg, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos – homogén – csoportba tartozó (egymással összehasonlítható helyzetben lévő) jogalanyok között tesz különbséget, és a különbségtétel nem igazolható: az eltérő szabályozásnak nincs ésszerű, kellő súlyú alkotmányos indoka, vagyis önkényes {ld. különösen: 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [54], 43/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [41], 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [32], 32/2015 (XI. 19.) AB határozat, [80]}

A kérdés ezek után az, hogy a *Kúria döntése által közvetetten eredményezett különbségtételnek van-e ésszerű indoka*, vagyis vannak-e olyan szempontok, amelyek kizárják a megkülönböztetés önkényes voltát {32/2015 (XI. 19.) AB határozat, [86]}.
Álláspontunk szerint ilyenről nem beszélhetünk.

Összegzésként

Az indítványunkban foglalt érvek alapján kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a támadott részítélet alaptörvény-ellenességét állapítsa meg és azt semmisítse meg.

Az Abtv. 52. § (5) bekezdésének megfelelően kijelentem, hogy adataim kezeléséhez **hozzájárulok**.

Kijelentjük továbbá, hogy az indítványban szereplő személyes adataink nyilvánosságra hozatalához **nem járulunk hozzá**.

90

Az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 27. §-a alapján indítványomhoz csatolom az ügyfeleim által adott, az Alkotmánybíróság előtti eljárásra vonatkozó meghatalmazást.

Melléletek:

- jogi képviselő meghatalmazása F/1-F/178
- a Kúria támadott részítése

Budapest, 2019. január 30.

A mellékletben csatolt meghat

